

LÍBIA, CENTRE DE RUMORS

Mediterrani, capital Trípoli

Poques vegades, i en pocs països, s'ha desfermat una allau tan monumental d'informació i rumors com el que corre les darreres setmanes sobre la situació líbia. Al fons del tot, evidentment, els intents d'acabar amb Moammar al-Gaddafi.

M. Aloi

Faltaven dos dies per rematar el mes d'agost. Acabat un dia calorós, milers de marroquins seien davant el televisor, que anunciava, cada hora, l'aparició després del telenotícies del sobirà Hassan II. Aquest aparegué amb la cara llarga de les circumstàncies poc favorables i anuncià simplement que «a partir d'avui, es considera nul el tractat d'unió entre Líbia i el Marroc». La Unió Àrabo-africana, que havia nascut a Uxda dos anys i setze dies abans, quedava trencada amb aquest fet i una carta personal del monarca marroquí al cap de la revolució líbia. ¿Els motius adduïts? Per als marroquins, fou excessiu el comunicat conjunt firmat per Líbia i Síria en el qual es considerava com «una traïció» l'entrevista a Ifran entre Hassan II i el primer ministre israelià Simon Peres. Dos missatgers enviats tot seguit pel monarca marroquí no foren ni rebuts per les màximes autoritats de Trípoli. Amb això acabava una unió en la qual, com recordava *Le Monde*, «Allò estrany no és

LLUIS SALOM

L'exèrcit libi ha traslladat els seus quaters generals al desert.

que haja estat trencada, sinó que en algun moment arribas a ser establida».

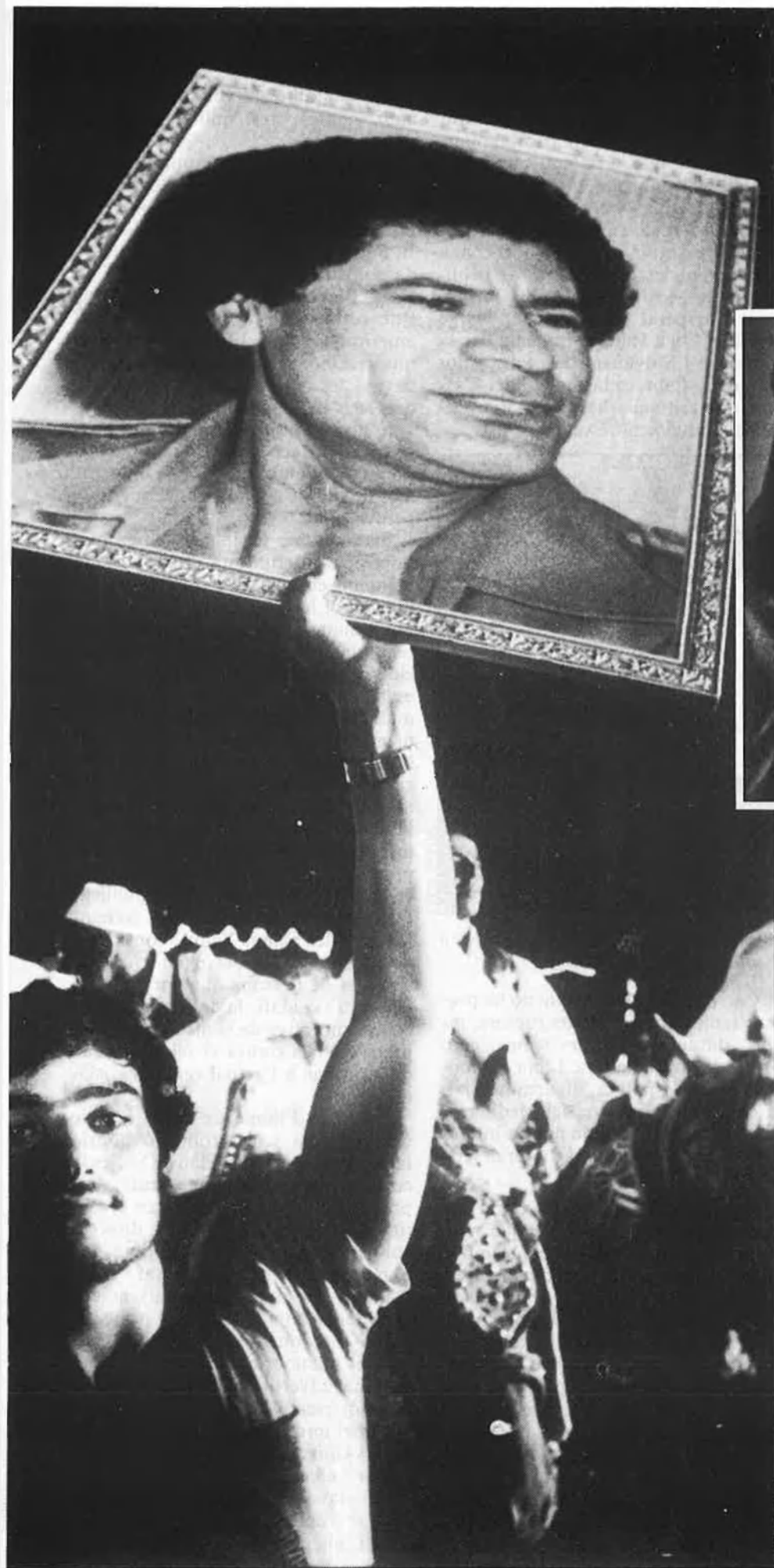
Aquell 13 d'agost del 1984, els teletipus de tot el món es posaren rojos amb una notícia que semblava increïble: el cap d'estat del Marroc, prooccidental i amic privilegiat dels Estats Units, embarcat en una inacaba-

ble guerra contra el Front Polisario, havia arribat a un acord d'unió amb el màxim dirigent de Líbia —Gaddafi no té cap càrrec oficial—, qualificat com un dels màxims enemics dels Estats Units i aliat insubornable, almenys fins aleshores, del Front Polisario.

Les reaccions foren totes de sorpresa, però en alguns casos adquiriren matisos de pànic. Així, el Ministeri espanyol de la Defensa rectificà precipitadament tot el seu Pla Estratègic Conjunt que ja tenia preparat per lliurar al govern. Els fantasmes es desfermaren ràpidament: el Marroc volia recuperar Ceuta i Melilla i Líbia volia atacar occident. La conjunció era —deien— perfecta. S'elaboraren dossiers, s'arribaren a escriure llibres, es reforçaren els contingents de tropes més directament situats enfront de la costa

LLUIS SALOM

africana. Als Estats Units els presentadors de la televisió obrien els seus programes dient que allò era inexplicable.

Un emissari de Hassan II sembla que va viatjar, en el màxim secret, a Washington per afirmar que el rei «pacíficaria i domaria Gaddafi». Els dubtes de l'administració Reagan, però, s'han mantingut durant aquests

Abdel Salam Yalud és l'home cridat a substituir Gaddafi.

dos llargs anys. El passat dia 29, els mateixos presentadors obrien els seus programes amb una curiosa felicitació: «Està vosté d'enhorabona, el rei del Marroc ha trencat el seu pacte amb el coronel Gaddafi». Per Nova York, els jovencells que, els últims mesos, s'han afeccionat a lluir samarretes on hi ha escrita la frase «Matarem Gaddafi» degueren alegrar-se molt. El raonament era simple: cada vegada, el coronel, està més sol. ¿Però és aquest un argument real?

Si fa deu anys algú hagués explicat a un ciutadà llibi que el seu país havia de ser font inesgotable de notícies, segurament la reacció hauria estat d'escepticisme: Líbia poques vegades havia estat notícia al llarg de la seua història. Ara, en canvi, l'allau n'és imparable. Junt amb el trencament del tractat d'Uxda, calia parlar aquesta setmana de les maniobres conjuntes egípcio-nord-americanes davant les costes de la Jamairiyya —cal recordar que el primer pas previst durant l'atac nord-americà sobre Trípoli i Bengasi el passat mes d'abril era un atac sobre la frontera a càrrec de l'exèrcit egípc; i ningú no ha aclarit encara per què no es portà a terme—; de la visita de Ver-

LLUIS SALOM

non Walters al Canadà, Espanya, Bèlgica, Holanda, Gran Bretanya, França, la República Federal Alemanya i Itàlia —l'anterior visita precedí, com el núvol l'aigua, l'atac de la VI Flota contra Líbia—; de l'ofensiva en tres fronts —econòmic, militar i secret— endegada per Ronald Reagan per aconseguir afeblir la direcció de Moammar al-Gaddafi; del trasllat dels quaters generals de l'exèrcit de terra i aire libí a Hon —una ciutat situada en ple desert, a 480 quilòmetres de Trípoli—; de la presència en els actes del 17 aniversari de la revolució líbia de Piotr Demitxev, primer vice-

president del Presidium del Soviet Suprem de l'URSS i de les seues declaracions; del pas de quatre caçabombarders F-15 Eagle —els més moderns i poderosos amb què compta l'exèrcit dels Estats Units— per la base de Torrejón de Ardoz camí de les bases italianes i resseguint el camí traçat com a típic per a les confrontacions bèl·liques a la Mediterrània, o del sorprenent, inesperat i espectacular viatge del líder libí a Harare, on tenia lloc la cimera del Moviment dels Països no Alineats, l'abraçada amb Fidel Castro, les crítiques llançades sobre el mateix moviment, etcètera.

tanta maniobra, al voltant d'un país amb només tres milions escassos d'habitants.

Tot just després del bombardeig de Trípoli i Bengasi, grups de l'exèrcit libí demostraren obertament les seues discrepàncies amb el coronel Gaddafi. Fins i tot s'arribà a parlar d'intents de colp d'estat. Fonts oficials de la Casa Blanca han insistit que, ara, l'objectiu de la política nord-americana sobre Líbia és provocar una reacció «irracional» de Gaddafi davant les amenaces o el cansament dels seus oficials i, si poden, aconseguir l'ofegament econòmic que propugnen, del seu poble, que, almenys durant el bombardeig, s'ha mostrat més favorable a Gaddafi del que s'esperava.

Els informes de la CIA diuen que l'oposició interna està creixent i que mantenir el setge, la tensió, sobre Líbia no pot fer sinó ajudar-la. ¿És això una renúncia a la derrota militar del règim libí o una maniobra de distracció? El fantasma del nou atac no s'ha esvaït encara, i segurament no ho farà mai. Dos fets, però, han cridat fortament l'atenció dels observadors. Un, l'estretament, més si calia, de les relacions de Gaddafi amb l'Iran de Khomeyni —que sembla amb més possibilitats que mai de derrotar Irak en la inacabable guerra del Golf, fet que promouria conseqüències incalculables en el món àrab— i l'aparició pública, i en llocs preferencials, del comandant Abdel Salam Yalud, considerat com a *número dos* del règim i que presidí, des de la trona que normalment ocupava Gaddafi, la desfilada militar commemorativa de la insurrecció dels joves oficials contra el rei Idris, que donaria pas a l'actual república islàmica.

Yalud és l'home de confiança de Gaddafi i la seua promoció podria interpretar-se en dues claus. O bé és la concreció del rumor que circulà, després de l'atac nord-americà, en el sentit que s'havia establert una direcció col·legiada de la revolució líbia que n'asseguraria la continuïtat sense Gaddafi —l'atac dels avions americans tenia com a objectiu principal matar el coronel—, o bé és un avís de futures maniobres del líder libí. Gaddafi ha advertit que, si continua la pressió, crearà un exèrcit d'escamots en tot el tercer món, dirigit a ferir els Estats Units «allà on estiguen i amb la major efectivitat». L'amenaça es completava amb un avís: «Jo em posaré al front dels escamots i abandonaré Líbia per fer això». ¿Una *boutade*? □

LLUIS SALOM

Els libis s'han mostrat més favorables a Gaddafi del que es preveia.

Cap país del Mediterrani no ha produït tantes notícies, tants rumors, inclús, durant els darrers temps, com produeix la Jamairiya Líbia Àrabo-Socialista. Trípoli és, diguem-ho així, la capital informativa del Mediterrani. ¿Però, a què respon aquest interès per un país que és quasi tot un desert, això sí, ple de petroli?

És molt difícil assegurar que Gaddafi estiga avui més aïllat que mai. Sempre ho ha estat. La Unió amb el Marroc representà, efectivament en un moment determinat, una brillant jugada diplomàtica en el moment en què segurament estava més aïllat que mai. Avui, però, l'agressió nord-americana sobre el seu país l'ha convertit en un màrtir davant els sectors més nacionalistes de tots els països àrabs i del tercer món. En aquest sentit, el seu aïllament no és tan clar. Però té problemes greus dins el seu país. Augmentar-los és, comptat i debatut, el principal objectiu de l'administració Reagan i el secret real de tanta i

LLUIS SALOM

